

Sygn. akt VIII RC 320/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Marta Kazaniecka

Protokolant: stażysta Katarzyna Lipińska

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. C.

przeciwko H. P.

o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej

I. ustanawia rozdzielność majątkową w małżeństwie powoda K. C. i pozwanej H. P., zawartym w dniu 2 września 1989 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w P., z dniem 24 czerwca 2016 r.;

II. odstępuje od obciążania pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu powodowi.

Sygn. akt VIII RC 320/16

UZASADNIENIE

Powód K. C. wniósł o ustanowienie z dniem wniesienia pozwu rozdzielności majątkowej pomiędzy powodem K. C. a pozwaną H. P., którzy pozostają w związku małżeńskim zawartym w dniu 2 września 1989 roku przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w P.. Wniósł również o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony zawarły związek małżeński w dniu 02.09.1989 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w P.. Dotychczas strony nie zawierały majątkowych umów małżeńskich, jak również nie pozostają w przymusowym ustroju małżeńskim. W dniu 21.07.2015 roku powód złożył pozew rozwodowy w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, przed którym obecnie prowadzona jest sprawa rozwodowa o sygn. akt X RC 1600/15. Strony żyją w faktycznej separacji od 2012 roku, kiedy to córka stron wyprowadziła się z domu. Zamieszkują w oddzielnych pokojach, wspólnie korzystają jedynie z kuchni i łazienki, praktycznie prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe, posiadają oddzielne półki w lodówce, oddzielne finanse, oddzielne rachunki bankowe, osobno spędzają również czas wolny. Koszty związane z utrzymaniem lokalu ponosi w całości powód.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Stanowisko pozwanej zostało rozwinięte w piśmie procesowym z dnia 14 września 2016 roku, w którym pozwana podtrzymała dotychczasowe stanowisko i wniosła o oddalenie powództwa z uwagi na to, że roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Pozwana wskazała, że sprawa o ustanowienie rozdzielności majątkowej jest taktyką procesową obroną przez stronę powodową jako odpowiedź na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 07.11.2015 roku w sprawie rozwodowej stron, na mocy którego udzielono pozwanej zabezpieczenia

na czas trwania procesu o rozwód przez zobowiązanie powoda do uiszczania na rzecz pozwanej tytułem kosztów utrzymania rodziny kwoty po 800 zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód K. C. i pozwana H. P. pozostają w związku małżeńskim zawartym w dniu 2 września 1989 roku w P..

Dowód:

-odpis skrócony aktu małżeństwa k. 10.

Między stronami toczy się sprawa o rozwód w Sądzie Okręgowym w Szczecinie zainicjowana przez powoda o sygn. akt X RC 1600/15.

Dowód:

- akta sprawy XRC 1600/15.

Strony pozostają w separacji faktycznej.

Dowód:

- odpowiedź na pozew k. 11-22

Strony posiadają 27-letnią córkę A. K. (1), która aktualnie jest zamężna i prowadzi osobne gospodarstwo domowe. Powód utrzymuje kontakt z córką i jej mężem. Pomagał jej również finansowo. Kiedy córka stron pisała pracę magisterką, pomagał w opiece nad wnukiem. Kontakt pozwanej z córką stron jest natomiast ograniczony. Córka stron wyprowadziła się od rodziców w 2012 r., i już wtedy strony miały oddzielne półki w lodówce. Po wyprowadzce córki, pozwana zajęła jej pokój. Kiedy A. K. (2) z mężem chcieli spotkać się z rodzicami, to spotykali się zawsze osobno – raz z ojcem, raz z matką. Kiedy H. P. zaprosiła ich na obiad, nie podała wówczas posiłku dla K. C..

Dowód:

- zeznania świadka A. K. (2) k. 249-251

- zeznania świadka A. K. (3) k. 251-252

Pracownicy K. C. zapraszając na pożegnanie współpracowników z małżonkami, powoda zaprosili bez żony. W pracy powoda mówiło się, że w jego małżeństwie źle się dzieje. Pozwana zadzwoniła do pracownicy męża, ostrzeg ją przed powodem i uprzedzając, że powód chce ją zwolnić, co jednak nie nastąpiło.

Dowód:

- zeznania D. M. k. 252-253

- zeznania A. M. k. 253

Strony nie posiadają wspólnych rachunków bankowych. Powód posiada rachunek bankowy, jednak pozwana nie ma do niego pełnomocnictwa. Pozwana posiada dwa rachunki bankowe, nikt, w tym powód, nie posiada do nich pełnomocnictwa.

Strony zamieszkują razem w mieszkaniu własnościowym. Powód wykupił mieszkanie zajmowane przez strony jako mieszkanie zakładowe w 2002 r., zapłacił wówczas około 8.000 zł. Kwotę 4.000 zł otrzymał od rodziców, a 4.000 zł z zakładu pracy. Strony osobno rozliczają się z urzędem skarbowym. Powód i pozwana nie rozmawiają ze sobą na żaden temat, również spraw finansowych. Korzystają z tych samych sprzętów domowych, takich jak pralka,

lodówka, kuchenka, zakupują jednak oddzielne płyny do zmywania, proszki do prania. Wcześniej w mieszkaniu przeprowadzane były remonty, jednak na tym tle również dochodziło do nieporozumień, ponieważ pozwana zarzucała powodowi, że nie uczestniczy aktywnie w remoncie. Między stronami doszło do konfliktu na tle korzystania z internetu i pozwana zakupiła sobie do pokoju telewizor i antenę. Strony osobno dokonują dla siebie zakupów żywności. Powód ponosi opłaty za mieszkanie.

Dowód:

- przesłuchanie powoda k. 254-256

Pozwana pracuje jako sprzątaczką w komendzie wojewódzkiej policji na umowę o pracę na 1/2 etatu. Miesięcznie osiąga wynagrodzenie około 700 zł. Dodatkowo pracuje w salonie (...) na 3/4 etatu jako osoba sprzątająca. Osiąga tam dochód 1.000 złotych netto miesięcznie, dodatkowo w soboty sprząta mieszkanie pani dyrektor, za co otrzymuje 400 zł miesięcznie dodatkowo wynagrodzenia. Pozwana korzysta z obiadów w salonie samochodowym, w którym pracuje, za które płaci 250 zł miesięcznie, opłaca miejsce parkingowe w kwocie 50 zł miesięcznie, abonament telewizyjny 22 zł miesięcznie. Dodatkowo pozwana przyjmuje leki na osteoporozę, leki przeciwbólowe i lekki przepisane przez psychiatrę

Pozwana posiada samochód, który zakupiła za pożyczone pieniądze, ubezpieczenie OC wynosi 73 zł miesięcznie. Paliwo to 300-350 zł miesięcznie. Pozwana było na wycieczce Izraelu oraz w R., wyjazdy opłacił pozwanej syn z pierwszego związku.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej H. P. k. 259-262

- wyniki badań k. 100-101

- faktura VAT k. 102-111, 167, 174-175, 184-186, 197-201, 213-214, 215, 216-218, 233-238

- dowody wpłat k. 115, 188,

- rachunek za obiady k. 133

- faktura k. 136-137, 138

- historia choroby k. 144151

- historia zdrowia i choroby k. 152-154

- zaświadczenie k. 155

- karta płac k. 156

- karta wynagrodzenia pracownika k. 157

Pozwana posiada kredyt, który zaciągnęła na bieżące potrzeby, w tym zakup mebli do kuchni, lodówki i kanapy. Nie konsultowała jednak z mężem zaciągnięcia tego zobowiązania. Rata kredytu wynosi 600 zł miesięcznie i jest przez pozwaną spłacana na bieżąco, bez opóźnień. Sfinansowała wcześniej wymianę okien w pokoju u dzieci, położenie paneli podłogowych. Pozwana chciałaby otrzymać połowę pieniędzy za mieszkanie stron i wówczas chciałaby się wyprowadzić.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej H. P. k. 259-262

Z tytułu wykonywanej pracy, powód aktualnie zarabia kwotę 4.172,77 zł miesięcznie.

Powód choruje na astmę oskrzelową, nadciśnienie, przewlekły nieżyt nosa. Ma rozsiane guzy na płucach i tarczycy.

Dowód:

- przesłuchanie powoda k. 254-256
- zaświadczenie o dochodach k. 91-96

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie XRC 1600/15 udzielił pozwanej H. P. zabezpieczenia na czas trwania procesu o rozwód przez zobowiązanie K. C. do uiszczania na rzecz pozwanej tytułem kosztów utrzymania rodziny kwot po 800 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat poczynając od 1 listopada 2015 r. W dniu 24 lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie wniesione przez powoda na powyższe postanowienie. Postanowieniem z dnia 20 października 2016 r. wydanym w sprawie z powództwa K. C. przeciwko H. P. o rozwód (sygn. akt XRC 1600/15) Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia na czas trwania procesu o rozwód w ten sposób, że zobowiązał powoda do uiszczania na rzecz pozwanej tytułem kosztów utrzymania rodziny kwot po 400 zł miesięcznie płatne z góry do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 20 października 2016 r.

Dowód:

- postanowienie k. 71
- odpowiedź pozwanej na zażalenie powoda k. 72-80
- postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie k. 84-87
- wniosek o zmianę postanowienia k. 88-90

Sąd zważył co następuje:

Podstawą żądania pozwu był art. 52 § 1 k.r.o., zgodnie z którym z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej.

Jak wynika z art. 52 § 1 k.r.o. każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez Sąd rozdzielności majątkowej. Aktualne pozostają orzeczenia, w których podkreślano, że z żądaniem może wystąpić również ten małżonek, który w sposób wyłączny z siebie zawinionych doprowadziło do separacji. Względ na dobro rodziny lub pozwanego małżonka powinny być brane pod uwagę jedynie pod kątem zasad współżycia społecznego. Przeciwnie stanowisko byłoby równoznaczne z zastosowaniem zasady rekryminacji, której nie zawiera przepis. Tym samym, poza granicami ustaleń Sądu w niniejszej sprawie było ustalenie, który z małżonków doprowadził do pozostawania przez strony w separacji faktycznej.

W niniejszej sprawie, mimo konfliktu istniejącego między stronami, bezsporne było to, że strony pozostają w separacji faktycznej. Relacje między nimi są niepoprawne, próby rozmów kończą się awanturami, wobec czego strony zaprzestały rozmawiania ze sobą. Bezpośrednim skutkiem powyższego jest brak jakiegokolwiek porozumienia w kwestiach finansowych między stronami. Powód i pozwana mimo zamieszkiwania w jednym mieszkaniu prowadzą osobne gospodarstwa domowe. Powód dokonuje opłat mieszkaniowych, choć uważa, że pozwana powinna się dokładać do tych kosztów. Strony zajmują osobne pokoje. Posiadają osobne półki w lodówce i każdy z nich zakupuje żywność wyłącznie dla siebie. Osobno zakupują środki czystości, sprzątają inne części mieszkania, osobno piorą swoje ubrania. Rozliczają się osobno z urzędem skarbowym. Każda ze stron posiada własne rachunki bankowe, do których drugi z małżonków nie posiada pełnomocnictwa.

Dodatkowo pozwana posiada zobowiązanie kredytowe, którego zaciągnięcia nie uzgadniała z powodem.

Tym samym, oczywistym jest, że separacja faktyczna stron uniemożliwia im zarząd majątkiem wspólnym.

Jeżeli chodzi o ważne okoliczności, to pod pojęciem tym kryją się okoliczności, które powodują, że w konkretnej sytuacji faktycznej wspólność ustawowa przestaje służyć dobru drugiego z małżonków oraz dobru założonej przez małżonków rodziny. Źródłem konfliktów w sferze majątkowej mogą być rozdziewiki natury osobistej między małżonkami. Za poważne powody należy uznać również okoliczności stwarzające sytuacje, w której wykonywanie zarządu majątkiem wspólnym przez każdego z członków rodziny jest niemożliwe lub w znacznym stopniu utrudnione. Podstawowym warunkiem prawidłowego działania ustroju wspólności majątkowej jest przede wszystkim harmonijne funkcjonowanie małżeństwa. Zakłócenia w prawidłowym funkcjonowaniu małżeństwa, jak również w stosunkach majątkowych małżonków sprawiają, że ustrój wspólności nie będzie mógł spełniać wyznaczonej mu roli. Ważnym powodem wniesienia przez Sąd małżeńskiej wspólności majątkowej jest separacja faktyczna małżonków, ale tylko taka, która uniemożliwia ich współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym i najczęściej zarazem stwarza zagrożenie interesów majątkowych.

Strona pozwana wskazała, że żądanie pozwu jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Jednakże sama pozwana w trakcie przesłuchania podała, że chciałaby nie musieć zamieszkiwać wspólnie z powodem i gdyby otrzymała pieniądze w wysokości połowy wartości mieszkania, wyprowadziłaby się i zamieszkała samodzielnie. Nie sposób zatem uznać, że utrzymywanie wspólności majątkowej w jakikolwiek sposób służy czy rodzinie, jaką jeszcze tworzą małżonkowie, czy chociażby samej pozwanej.

Warto podkreślić, iż w postanowieniu o zmianie zabezpieczenia na czas trwania sprawy rozwodowej, Sąd Okręgowy wskazał, że obowiązek wynikający z art. 27 k.r.o., dotyczący obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny istnieje niezależnie od ustroju majątkowego obowiązującego małżonków i od składu rodziny. Oznacza to, że ustanowienie rozdzielnosci majątkowej w małżeństwie stron nie niweczy tego obowiązku i bezpośrednio nie wpływa na jego zakres. Gdyby jednak wskutek orzeczenia rozdzielnosci zaistniały okoliczności wpływające na zakres potrzeb i możliwości stron, można rozważyć wystąpienie z żądaniem zmiany postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia. Sąd Okręgowy ustalając wysokość kwot zabezpieczenia uwzględnił m. in. fakt ponoszenia przez powoda opłat mieszkaniowych. W świetle powyższego nie można uznać, że udzielenie zabezpieczenia na czas trwania procesu o rozwód uniemożliwia ustanowienie w małżeństwie rozwodzących się małżonków rozdzielnosci majątkowej.

Strona pozwana podnosiła, że pozwana jako osoba chora i nieporadna wymaga pomocy od powoda, nie wskazała jednak w jaki sposób, poza świadczeniem alimentacyjnym, ta pomoc miała by być świadczona i dlaczego w tym zakresie uniemożliwia to ustanowienie rozdzielnosci majątkowej. Sama pozwana nie wskazała, jakie realne korzyści osiąga przez to, że strony pozostają w ustawowym ustroju majątkowym. Samodzielnie bowiem i bez zgody powoda zaciąga zobowiązania, które również samodzielnie i systematycznie spłaca.

W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała, aby istniejący aktualnie w małżeństwie ustrój majątkowy w jakiegokolwiek sposób służył dobru rodziny, czy pozwanej jako współmałżonka. Dodatkowo, w sprawie rozwodowej, pozwana zgadza się na orzeczenie rozwodu, co wiąże się z ustaniem małżeńskiej wspólności majątkowej z chwilą uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód.

Sąd oparł poczynione w sprawie ustalenia na przedstawionych przez strony dowodach z dokumentów, jak również na przesłuchaniu stron i zeznaniach świadków, które w zakresie niezbędnym do ustalenia przesłanek do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej, nie były rozbieżne.

Wobec powyższego, Sąd ustanowił rozdzielnosc majątkową w małżeństwie stron z dniem wniesienia pozwu, gdyż wszelkie okoliczności stanowiące podstawę orzeczenia były już wówczas aktualne.

W ocenie Sądu ustanowienie rozdzielnosci majątkowej może być środkiem prowadzącym do rozwiązania trudnej sytuacji stron, które mimo toczącej się sprawy rozwodowej są zmuszone do wspólnego zamieszkiwania. Pozwana nie

musi biernie czekać, czy pozwany zainicjuje sprawę o podział majątku wspólnego. Może z takim wnioskiem wystąpić sama. Podała ona, że wspólne mieszkanie jest dla niej uciążliwością i oczekuje na moment, kiedy będzie mogła zamieszkać samodzielnie. Skoro rozdzielność majątkowa może to umożliwić jeszcze przed zakończeniem procesu o rozwód, to tym samym, jest zgodna z dobrem stron, ponieważ stanowi element niezbędny do zaspokojenia aktualnych potrzeb stron w zakresie rozpoczęcia samodzielnego życia i wydobycia się z sytuacji konfliktowej, w której się obecnie znajdują.

Z uwagi na gorszą sytuację życiową pozwanej, Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu powodowi.

SSR Marta Kazaniecka